

ਅੱਜ ਦਾ ਸ਼ਬਦ “ਕਲਾਇੰਟ ਅਤੇ ਸਰਵਰ”

ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੈਟਵਰਕ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਨੈਟਵਰਕ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਤਿੰਨ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

1. **ਸਰਵਰ:** ਸਰਵਰ ਇੱਕ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਿਸਟਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬਾਕੀ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਲਾਇੰਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਨੈਟਵਰਕ ਉੱਪਰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਾਧਨ, ਡਾਟਾ, ਸਰਵਿਸ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਰਵਰ ਬਹੁਤ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵੈੱਬ ਸਰਵਰ, ਮੇਲ ਸਰਵਰ, ਫਾਇਲ ਸਰਵਰ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਾਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਨੈਟਵਰਕ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਸਰਵਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨੈਟਵਰਕ ਉੱਪਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੈਟਵਰਕ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਸਰਵਰ ਦੀ ਗੁਣਵਤਾ ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਨੈਟਵਰਕ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਰਵਰਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਸੀਮਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

2. **ਕਲਾਇੰਟ:** ਕਲਾਇੰਟ ਕੰਪਿਊਟਰ ਯੂਜ਼ਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਸਰਵਰ ਪਾਸ ਭੇਜਣ ਅਤੇ ਸਰਵਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਨੋਡਜ਼ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੰਪਿਊਟਰ ਜਿਆਦਾ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਕੰਮ ਸਰਵਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੈਟਵਰਕ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਲਾਇੰਟ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਰਵਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

3. **ਸੰਚਾਰ ਯੰਤਰ:** ਇਹ ਯੰਤਰ ਉਹ ਉਪਕਰਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਰਵਰ ਅਤੇ ਕਲਾਇੰਟ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਚਾਰ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ।

Word of the Day is “Client & Server”

Network is a collection of computers. Every Network can be divided into three parts.

1. **Server:** A server is a computer system that provides resources, data, services or programs to other computers, known as clients, over a network. There are many types of servers, including web servers, mail servers, File servers etc. When a network is designed for a particular purpose then a powerful computer system is used as a server. The performance of network activities are directly dependent on performance of Server used for the network. The number of server used in a computer network is very limited.

2. **Client:** Client computers provide an interface to allow a computer user to request services of the server and to display the results the server returns. These computers are also called nodes some time. These computers are not so powerful as their most of the tasks are performed by server. The number of client computers used in a computer network is always greater than of Server.

3. **Communication Devices:** These are the devices which make connection between Server and Client Computers.

ਰੋਚਕ ਤੱਥ:-

ਜਦੋਂ ਸਰਵਰ ਅਤੇ ਕਲਾਇੰਟ ਦੋ ਪ੍ਰੋਸੈਸ ਇੱਕੋ ਹੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਚੱਲਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਸਿੰਗਲ ਸੀਟ ਸੈਟਅੱਪ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

Interesting Facts:-

When both server and client processes are running on a single computer then it is called Single Seat setup.

ਪੰਜਾਬ ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਸੋਸਾਇਟੀ